

Farmaceutische kengetallen
farmaceutische verstrekkingen
ambulante praktijk

1997

Farmaceutische kengetallen farmaceutische verstrekkingen ambulante praktijk

Comité voor de evaluatie van de medische praktijk inzake geneesmiddelen

Voorzitter:

M. Vermeylen

Ondervoorzitter:

M. Bogaert

Secretaris:

H. Beyers

Leden:

P. Baeyens; M. Bauval; D. Broeckx; A. Ceuppens; F. Collart; M.-H. Cornely; J. Creplet; H. Dammekens; J. Debois; Ch. de Galocsy; J. Devillers; A. Dresse; A. Dufour; B. Georges; J. Gerard; H. Haerens; P. Lacor; J.-M. Melis; M.-D. Mineur; A. Peeters; H. Proesmans; G. Putzeys; P. Putzeys; A. Raymakers; R. Rega; H. Robays; H. Schautteet; J.-L. Scholtes; F. Sumkay; R. Vander Stichele; P. Van Hoorde; G. Vanhalle; R. Vanstechelman; G. Verpooten; J. Voisey.

Secretariaat van het Comité

H. Beyers; M. de Falleur; A. De Swaef.

Redactiecomité

H. Beyers; D. Broeckx; A. De Swaef; H. Proesmans; R. Vander Stichele; G. Verpooten.

1. INLEIDING

Deze tweede editie van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' gaat over de gegevens van het jaar 1997.

De gegevens in dit verslag werden ingezameld via het Farmanet-systeem. Dit nieuw informatiekanaal wordt uitgebreid toegelicht in de handleiding die deze editie van de 'Kengetallen' vergezeld.

In tegenstelling tot de inzameling van 1996 kan men nu beschikken over de gegevens van het gehele jaar 1997. De inzameling is bovendien bijna volledig.

Ook nu werd de internationaal aanvaarde rangschikking van geneesmiddelen (de Anatomical Therapeutic Chemical Classification - ATC) gebruikt om de geneesmiddelen in te delen. De volumegegevens werden opnieuw uitgedrukt in Daily Defined Dose (DDD). Deze begrippen worden eveneens nader uitgelegd in de handleiding.

In de analyse over 1996 werd het aantal patiëntencontacten als maatstaf gebruikt bij huisartsen om de praktijkgrootte in te schatten. Deze variabele heeft bij de huisartsen veel kritiek ontlokt. Dit jaar worden daarom geen cijfers meer kenbaar gemaakt over voorschrijfgedrag per patiëntencontact. Indien in de toekomst meer wetenschappelijk gevalideerde methoden beschikbaar komen om een medische praktijk kwantitatief te omschrijven, kunnen wij dit aspect op een meer gefundeerde wijze benaderen.

Een belangrijke opmerking is dat de gegevens verzameld in het kader van Farmanet enkel betrekking hebben op het voorschrijven van terugbetaalde specialiteiten in de ambulante praktijk. Niet-terugbetaalbare geneesmiddelen, magistrale voorschriften en geneesmiddelen afgeleverd in ziekenhuizen komen daarom niet voor in de kengetallen. Sommige rusthuizen (ROB) en rust-en verzorgingstehuizen (RVT) worden bevoorrad door openbare apotheken. De gegevens over die geneesmiddelen zijn wel opgenomen in Farmanet. Nochtans kan niet worden nagegaan in welke ROB of RVT ze worden afgeleverd.

Het 'Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen' van het RIZIV hoopt met de publicatie van deze kengetallen een belangrijke bijdrage te leveren om de kwaliteit van het voorschrijven te verbeteren. Deze publicatie kan dienen als een onafhankelijke bron van informatie over het voorschrijfgedrag ten behoeve van discussies binnen LOK-groepen, binnen de wetenschappelijke verenigingen en de beroepsorganisaties.

2. DE GEGEVENSINZAMELING

De gegevens over het jaar 1997 zijn voor 97 % volledig. Als referentie werd gebruik gemaakt van de uitgaven in 1997 bekend uit de boekhoudkundige gegevens van 1997 en 1998 (documenten C). De getallen vermeld in dit verslag werden gecorrigeerd met 3%. De bijna volledige inzameling staat garant voor de validiteit van deze handelswijze.

Zoals vermeld in de publicatie over het jaar 1996 was de inzameling over dat jaar niet volledig. In de eerste plaats betrof het enkel cijfers over het tweede semester van dat jaar. Bovendien was de inzameling maar voor 82,13 % volledig.

Een vergelijking van de gegevens over 1996 en 1997 moet om deze redenen met de nodige omzichtigheid gebeuren. Indien men dit toch wenst, moeten de kosten gemaakt in 1996 vermenigvuldigd worden met twee correctiefactoren, namelijk x_2 $x_{1,218}$. De eerste factor extrapoleert het tweede semester naar het gehele jaar; de tweede factor corrigeert voor de onvolledigheid van de inzameling. De volumecijfers, die het verbruik per 1000 inwoners per dag uitdrukken, dienen enkel met de tweede factor gecorrigeerd te worden.

De gegevens hebben betrekking op alle voorschrijvers die geneesmiddelen hebben voorgeschreven. De volgende aantallen voorschrijvers werden binnen Farmanet geregistreerd:

Huisartsen	17 369
Specialisten	20 309
Tandartsen	7 669

3. INDICATOREN

Zoals voor de gegevens van 1996 werden ook voor 1997 een aantal 'Indicatoren' bestudeerd van het voorschrijfgedrag van de huisartsen. Deze indicatoren worden verondersteld een concrete uiting te zijn van een onderliggend, meer algemeen kenmerk van het voorschrijfgedrag.

Zo werden aan de hand van algemeen aanvaarde aanbevelingen uit de internationale vakpers, indicatoren gekozen die een beoordeling van de kwaliteit van voorschrijven in de huisartspraktijk moeten toelaten. Evenals in 1996 werden in dit kader de volgende indicatoren gekozen:

- het percentage betablokkers en diuretica van het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen
- het percentage ACE-remmers en calciumantagonisten van het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen
- het percentage protonpomprenners van het totaal van de geneesmiddelen tegen peptisch ulcus en refluxoesofagitis
- het percentage inhalatiecorticoïden van het totaal van de geneesmiddelen tegen astma en chronisch obstructief longlijden
- het percentage penicillines en ampicillines van het totaal van antibiotica
- het percentage tetracyclines van het totaal van antibiotica
- het percentage selectieve serotonineheropnameremmers van het totaal van antidepressiva.

Indicatoren die gebruikt werden om het prijsbewust voorschrijven te peilen zijn:

- het percentage nieuw gecommercialiseerde geneesmiddelen van het totaal van de geneesmiddelen
- het percentage generica van het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel.

Op te merken valt dat een aantal indicatoren die een beoordeling van de kwaliteit van voorschrijven moeten toelaten eveneens peilen naar het prijsbewust voorschrijven (bv. het voorschrijven van betablokkers en diuretica).

De indicator in verband met het voorschrijven van geneesmiddelen tegen perifeer vaatlijden vervalst. De terugbetaling van deze klasse geneesmiddelen is gestaakt zodat er geen gegevens meer beschikbaar zijn binnen Farmanet.

Het gebruik van deze indicatoren bevindt zich nog in een experimenteel stadium. Er dient nog op een wetenschappelijke wijze aangetoond te worden dat zij daadwerkelijk een afspiegeling vormen van de onderliggende eigenschap die men wenst te bestuderen. Bovendien kunnen therapeutische richtlijnen zich wijzigen in de loop van de tijd of kunnen bepaalde geneesmiddelen goedkoper worden. In dit verband denken wij meer concreet aan de plaats van protonpomprenners in de behandeling van peptisch ulcus en refluxoesofagitis.

Tenslotte hebben wij het gebruik van indicatoren beperkt tot de analyse van de voorschriften van de huisartsen. De specialistengroep is te heteroog om gemeenschappelijke indicatoren te kunnen aanduiden. Voor deze groep van voorschrijvers is gekozen om de gegevens door te sturen naar de wetenschappelijke verenigingen. Uit de besprekingen kunnen dan voor de betreffende specialiteit geldende kwaliteitsnormen worden gedistilleerd.

4.1.1. De verdeling over de therapeutische klasse

Voorschriften van de Huisartsen, Specialisten en Tandartsen

ATC 1ste niveau	Anatomisch niveau	Brutobedrag (duizenden BEF)	%	Persoonlijk aandeel (duizenden BEF)	%	DDD/1000 inw/dag	%
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	7.474.123	10,8%	1.051.793	6,9%	48,2	7,5%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	1.835.114	2,7%	503.576	3,3%	10,8	1,7%
C	HARTVAATSTELSEL	19.555.413	28,2%	4.239.826	27,7%	231,6	35,9%
D	DERMATOLOGICA	1.444.420	2,1%	274.985	1,8%	7,1	1,1%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	3.226.542	4,7%	1.795.070	11,7%	100,4	15,6%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTSHORMONEN UITGEZ.	2.050.640	3,0%	228.300	1,5%	23,4	3,6%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	11.290.474	16,3%	2.678.141	17,5%	24,4	3,8%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	2.850.259	4,1%	10.193	0,1%	5,3	0,8%
M	SKELETSPIERSTELSEL	4.116.976	5,9%	916.452	6,0%	43,2	6,7%
N	ZENUWSTELSEL	8.595.532	12,4%	1.892.183	12,4%	58,9	9,1%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	27.869	0,0%	6.617	0,0%	0,1	0,0%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	5.810.491	8,4%	1.518.020	9,9%	74,0	11,5%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	866.554	1,3%	193.489	1,3%	17,4	2,7%
V	DIVERSE MIDDELEN	125.045	0,2%	13.710	0,1%	0,1	0,0%
TOTAAL		69.269.452	100,0%	15.322.355	100,0%	644,7	100,0%

Gegevens 1997

4. RESULTATEN

4.1. De verdeling

4.1.1. De verdeling over de therapeutische klassen

In deze tabel vindt men onderaan de totale kost en het totale volume van de ambulante voorschriften van alle voorschrijvers. In de eerste kolom wordt het brutobedrag (= nettobedrag of verzekeringsbijdrage + persoonlijk aandeel van de patiënt) in duizenden BEF weergegeven, in de tweede kolom het persoonlijk aandeel van de patiënt in de kostprijs en in de derde kolom wordt het volume uitgedrukt in DDD per 1000 inwoners per dag.

Zoals reeds werd vermeld, moeten wij op de gegevens van het tweede semester van 1996 correctiefactoren toepassen om deze te vergelijken met de resultaten van 1997. Hieronder treft u de berekening aan voor de brutokost en het totale volume.

	Brutobedrag (duizenden BEF)	Volume (DDD/1000inw/dag)
1997	69.269.452	644,7
extrapolatie 1996	68.095.627	669,3
verschil	+1.173.825	-24,6

Alvorens de resultaten van deze vergelijking te bespreken, wensen wij nogmaals op de mogelijke gevaren te wijzen. In de eerste plaats zijn de gegevens van 1996 afkomstig van het tweede semester; extrapolatie na het gehele jaar kan seizoensinvloeden versterken. Vervolgens zijn de ontbrekende gegevens over dat jaar niet homogeen verspreid over alle tarifieringsdiensten en verzekeringsinstellingen; indien de rechthebbenden van deze instellingen qua morbiditeit afwijken van het gemiddelde kan er bij extrapolatie een systematische fout (bias) geïntroduceerd worden.

Er is geen rechtstreeks inflatie-effect daar er sinds 1995 een prijsblokkering voor de farmaceutische specialiteiten bestaat.

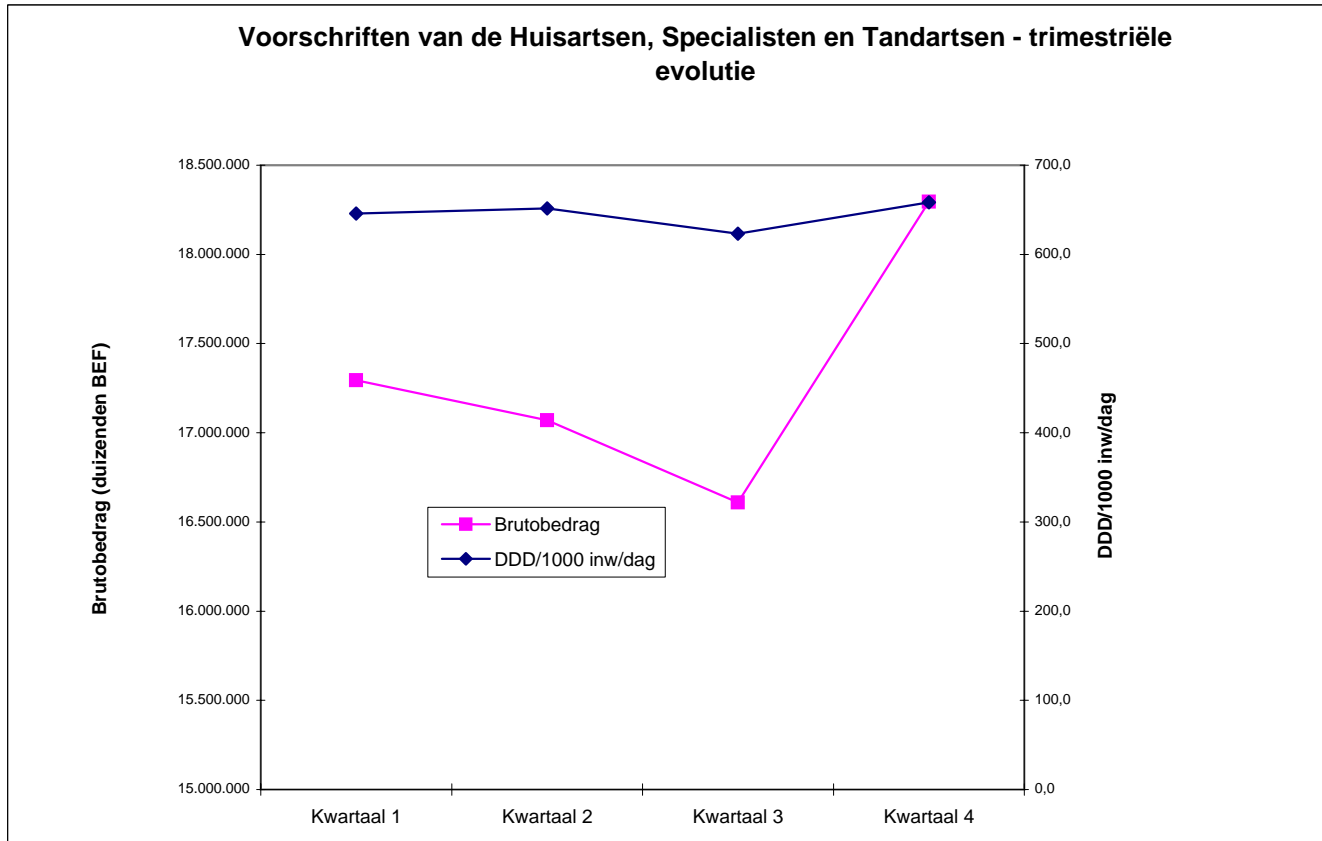
In elk geval zijn de verschillen tussen 1996 en 1997 gering; minder dan 2% wat betreft kost en minder dan 4% wat betreft volume. De trend qua kost is stijgend, qua volume dalend. Dit kan wijzen op het voorschrijven van minder maar duurere geneesmiddelenverpakkingen.

Naast de totalen vindt men in de tabel de opsplitsing volgens de 14 hoofdklassen van de ATC-rangschikking. Volgens **kost** bestaat de top vier uit:

1. Cardiovasculaire geneesmiddelen (klasse C)
2. Systemische antimicrobiële geneesmiddelen (klasse J)
3. Geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel (klasse N)
4. Geneesmiddelen voor het spijsverteringsstelsel en stofwisseling (klasse A)

Deze vier meest voorgeschreven klassen nemen twee derden van de totale kost voor zich.

4.1.2. Verdeling van de voorschriften per trimester

Naar **volume** vinden wij de volgende rangorde:

1. Cardiovasculaire geneesmiddelen (klasse C)
2. Geslachtshormonen en aanverwante geneesmiddelen (klasse G)
3. Geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel (klasse R)
4. Geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel (klasse N)

Het verschil in rangorde van de ATC-klassen in beide kolommen kan het gevolg zijn van het verschil in behandelingskost.

De procentuele verschillen tussen 1997 en 1996 qua kostprijs en volume voor de ATC-hoofdklassen zijn gering en de twee top vier rangschikkingen zijn niet verschillend.

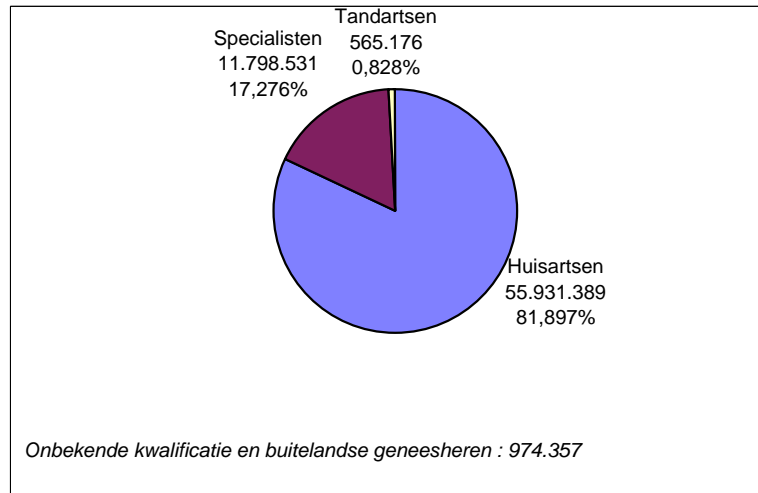
4.1.2. Verdeling van de voorschriften per trimester

Voor 1997 is het mogelijk om de voorschriften per trimester weer te geven. De waargenomen variatie zowel in kost als volume is gering. Misschien is er een geringe daling gedurende de zomermaanden en een geringe toename gedurende het najaar.

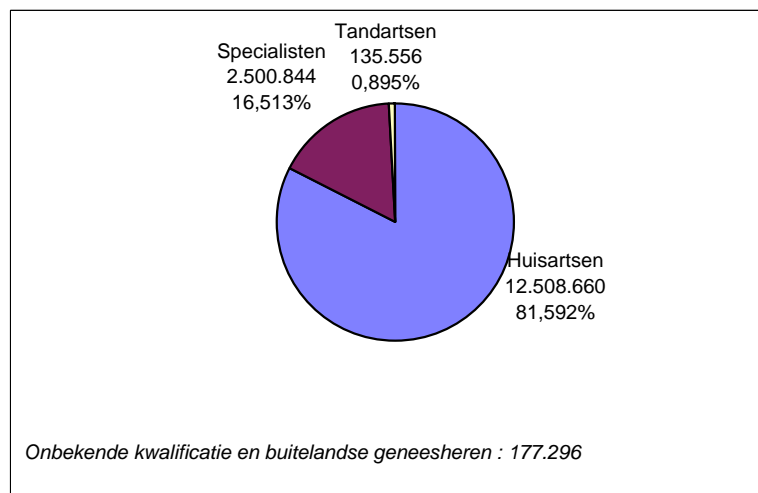
4.1.3. Verdeling van de voorschriften over de voorschrijver:

Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen

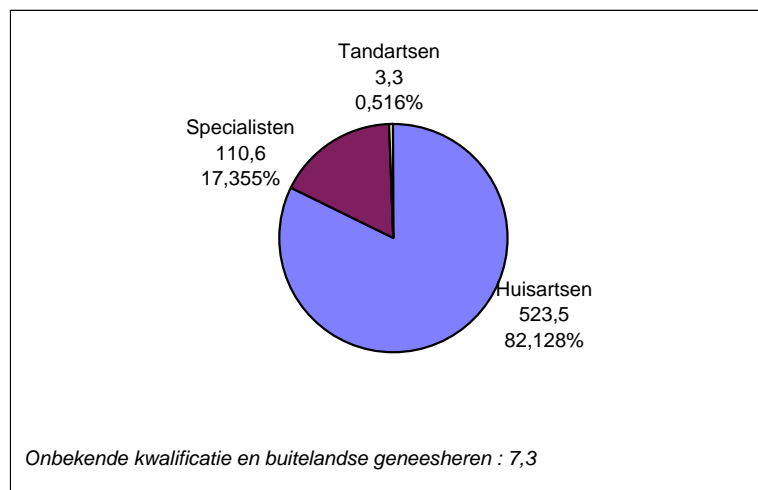
Brutobedrag (duizenden BEF)

Persoonlijk aandeel (duizenden BEF)

DDD/1000 inw/dag

4.1.3. Verdeling van de voorschriften over de voorschrijvers

Uit deze taartdiagrammen blijkt dat ruim 80 % van de voorschriften afgeleverd worden door de huisartsen, terwijl zij ongeveer de helft van de voorschrijvers uitmaken. In 1996 werd dit reeds vastgesteld.

Voorschriften van de Huisartsen, Specialisten en Tandartsen

ATC 1ste niveau	Anatomisch niveau	HUISARTSEN			SPECIALISTEN			TANDARSTEN		
		% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	11,2%	7,2%	7,8%	9,4%	5,4%	5,7%	2,0%	1,4%	2,3%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	2,6%	3,4%	1,8%	2,8%	2,7%	1,1%	1,2%	0,8%	0,6%
C	HARTVAATSTELSEL	32,3%	31,2%	40,9%	11,4%	12,1%	14,2%	5,9%	5,4%	12,2%
D	DERMATOLOGICA	1,6%	1,4%	0,9%	3,9%	3,5%	1,9%	0,6%	0,4%	0,5%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	3,4%	8,7%	11,6%	11,2%	27,6%	35,0%	1,0%	2,2%	5,1%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTSHORMONEN UITGEZ.	2,5%	1,4%	3,4%	5,2%	1,9%	4,5%	0,7%	0,3%	1,6%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	16,2%	17,6%	3,8%	14,9%	14,6%	2,8%	66,9%	67,5%	33,7%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	2,8%	0,0%	0,6%	10,3%	0,3%	1,8%	0,5%	0,0%	0,2%
M	SKELETSPIERSTELSEL	6,2%	6,1%	6,9%	4,4%	4,7%	4,7%	16,5%	16,6%	35,4%
N	ZENUWSTELSEL	12,2%	12,3%	8,9%	13,6%	12,5%	10,1%	2,6%	2,6%	2,9%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	0,2%	0,2%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	8,6%	10,0%	12,0%	7,7%	9,5%	8,9%	1,8%	2,3%	4,1%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	0,6%	0,5%	1,3%	4,7%	5,0%	9,3%	0,2%	0,2%	1,1%
V	DIVERSE MIDDELEN	0,1%	0,1%	0,0%	0,7%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
TOTAAL		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gegevens 1997

4.2. De therapeutische hoofdklassen volgens de voorschrijver

De gegevens van de vorige tabel worden opgesplitst volgens huisartsen, specialisten en tandartsen.

Voor de huisartsen is er weinig verschil met de geglobaliseerde gegevens. Dit volgt uit het feit dat zij de overgrote meerderheid van de voorschriften afleveren.

Bij de specialisten zijn de voorschriften meer gespreid over de verschillende klassen. De specialisten zijn uiteraard een meer heterogene groep. Het hoge aandeel van klasse G (urogenitale stelsel en geslachtshormonen) berust waarschijnlijk op het voorschrijven van anticonceptiva door gynecologen. Verder springt het uitgesproken verschil tussen kost en volume voor klasse L (antineoplastische en immunomodulerende middelen) in het oog.

Twee derden van de voorschriften van de tandartsen zijn antimicrobiële middelen. Welk aandeel preventieve antibioticatherapie bij patiënten met een risico voor endocarditis hierin heeft, is niet uit te maken.

4.3. Gegevens over therapeutische subgroepen (DU90%)

In de volgende negen tabellen worden de therapeutisch subgroepen (tot op het vierde niveau van de ATC-rangschikking = niveau van de chemische groep) besproken. Enkel de geneesmiddelen die tot het DU90%-segment behoren worden weergegeven (voor een verklaring van het DU90%-concept zie de handleiding).

De afgebeelde rangorde is deze volgens kost. In de laatste kolom wordt ter vergelijking tevens de rangorde volgens volume weergegeven. Het volume wordt in deze tabellen in absolute DDD-eenheden uitgedrukt en niet per 1000 inwoners. Om het volume te vergelijken met dat van 1996 dient daarom met 2 vermenigvuldigd te worden. Het aantal therapeutische subgroepen dat zich bevindt in het DU90%-segment verschilt grondig tussen de verschillende specialismen en zal verder in detail besproken worden.

4.3.1. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor alle voorschrijvers

Huisartsen, Specialisten en Tandartsen - DU 90 %

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,0%	3.427.915	67.099	2,8%	5
2	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	4,6%	3.151.515	121.485	5,1%	2
3	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	4,3%	2.966.454	92.454	3,9%	4
4	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	3,8%	2.566.205	28.709	1,2%	28
5	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,3%	2.273.626	52.573	2,2%	8
6	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	3,3%	2.241.378	114.192	4,8%	3
7	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	2,7%	1.853.252	34.285	1,5%	20
8	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	2,7%	1.852.843	18.179	0,8%	39
9	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	2,4%	1.612.579	8.998	0,4%	59
10	J01FA	MACROLIDEN	2,4%	1.607.367	11.688	0,5%	52
11	C10AB	FIBRATEN	2,1%	1.456.238	60.566	2,6%	6
12	M01AC	OXICAMDERIVATEN	2,1%	1.417.577	44.859	1,9%	14
13	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	2,0%	1.356.771	189.371	8,0%	1
14	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	1,8%	1.245.806	18.860	0,8%	37
15	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,7%	1.137.439	14.853	0,6%	44
16	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,5%	1.047.546	6.465	0,3%	72
17	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,4%	980.792	39.302	1,7%	17
18	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	1,4%	950.777	51.793	2,2%	9
19	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	1,4%	919.180	46.041	2,0%	13
20	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,3%	914.249	42.859	1,8%	16
21	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,3%	907.451	11.820	0,5%	51
22	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	1,3%	904.123	3.087	0,1%	102
23	J01AA	TETRACYCLINES	1,3%	893.089	16.125	0,7%	42
24	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,3%	859.842	3.473	0,2%	99
25	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,2%	837.831	43.071	1,8%	15
26	B01AB	HEPARINEGROEP	1,2%	801.795	5.508	0,2%	82
27	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	1,1%	780.019	30.931	1,3%	24
28	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,9%	628.197	22.429	1,0%	30
29	A10AD	MIDDELLANGWERK. INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,8%	573.174	13.581	0,6%	46
30	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	0,8%	564.118	48.134	2,0%	12
31	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,8%	545.246	36.182	1,5%	18
32	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,8%	536.546	1.184	0,1%	131
33	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,7%	506.031	14.494	0,6%	45
34	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,7%	503.413	50.519	2,1%	10
35	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,7%	492.127	7.267	0,3%	69
36	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,7%	491.003	20.458	0,9%	35
37	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,7%	485.242	18.001	0,8%	40
38	H05BA	CALCITONINE	0,7%	473.691	1.982	0,1%	120
39	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,7%	465.964	18.742	0,8%	38
40	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,7%	453.228	31.279	1,3%	23
41	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,6%	417.423	10.102	0,4%	54
42	C02CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,6%	415.655	12.093	0,5%	50
43	C09BA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONV.-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,6%	413.633	9.346	0,4%	57
44	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,6%	410.278	21.766	0,9%	33
45	S01ED	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	0,6%	406.650	29.451	1,2%	26
46	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,6%	394.276	13.450	0,6%	47
47	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,6%	382.972	1.050	0,0%	140
48	G03AB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,6%	380.520	49.353	2,1%	11
49	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,5%	369.801	8.950	0,4%	61
50	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	357.025	3.913	0,2%	96
51	C07CB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOK. MID. MET OVERIGE DIURETICA	0,5%	350.894	16.273	0,7%	41
52	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,5%	345.002	57.962	2,5%	7
53	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,5%	342.767	19.548	0,8%	36
54	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,5%	336.033	7.515	0,3%	66
55	L03AA	CYTOKINEN	0,5%	327.595	222	0,0%	210
56	J07BC	HEPATITISVACCINS	0,5%	325.217	496	0,0%	179
57	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUCTIE	0,5%	321.937	21.475	0,9%	34
58	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	0,5%	318.174	394	0,0%	188
59	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,5%	316.027	15.950	0,7%	43
60	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,5%	307.856	7.361	0,3%	68
61	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	298.730	9.346	0,4%	56
62	C03CA	SULFONAMIDEN	0,4%	297.262	31.558	1,3%	22
63	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	284.442	6.636	0,3%	70
64	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN	0,4%	268.841	461	0,0%	181
65	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,4%	267.837	20	0,0%	268
66	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,4%	263.798	29.462	1,3%	25
67	M05BA	BISFOSFONATEN	0,4%	263.312	804	0,0%	151
68	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROIDEN	0,4%	259.153	4.900	0,2%	86
69	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	0,4%	257.297	261	0,0%	204
70	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	256.713	6.094	0,3%	75
71	N05AL	BENZAMIDEN	0,4%	250.524	1.919	0,1%	123
72	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	250.056	21.985	0,9%	32
73	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	231.783	1.118	0,1%	135
74	C03BA	SULFONAMIDEN	0,3%	231.552	28.450	1,2%	29
75	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAM./ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,3%	229.288	7.833	0,3%	65
76	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	227.824	3.773	0,2%	98
77	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	0,3%	226.490	5.574	0,2%	79
78	J01FF	LINCOSAMIDEN	0,3%	222.763	763	0,0%	153
79	N05AD	BUTYROFENONDERIVATEN	0,3%	217.800	6.589	0,3%	71
80	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	0,3%	217.157	5.898	0,3%	77
81	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	0,3%	211.884	1.876	0,1%	124
82	R03DA	XANTHINEDERIVATEN	0,3%	202.872	29.348	1,2%	27
83	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,3%	193.568	6.378	0,3%	73
84	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,3%	182.397	979	0,0%	142
85	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	0,3%	173.785	8.347	0,4%	63
86	D01AC	IMIDAZOOLDERIVATEN	0,3%	173.285	5.103	0,2%	84
87	H03AA	SCHILDKLIJERHORMONEN	0,3%	171.184	35.029	1,5%	19
88	C07BB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET THIAZIDEN	0,3%	169.951	8.968	0,4%	60
89	J01CF	BETALACTAMASE-RESISTENTE PENICILLINES	0,3%	168.542	1.103	0,1%	136
TOTAAL			90,2%	61.591.464	2.040.143	86,3%	

4.3.1. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor alle voorschrijvers

Dit segment bestaat uit 89 klassen. Volgens kostprijs staan de serotonineheropnameremmers (SSRI) vooraan, gevolgd door de inhibitoren van het ACE. Volgens volume (uitgedrukt in DDD) zijn de contraceptiva de meest voorgeschreven geneesmiddelen.

Deze bevindingen voor 1997 wijken niet af van deze voor 1996.

4.3.2. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de huisartsen

Huisartsen - 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	5,3%	2.940.319	113.331	5,8%	2
2	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,0%	2.816.630	55.096	2,8%	6
3	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	4,9%	2.761.102	86.129	4,4%	4
4	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	4,0%	2.231.079	24.949	1,3%	28
5	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	3,7%	2.084.709	106.381	5,5%	3
6	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,4%	1.917.622	44.808	2,3%	9
7	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	3,1%	1.716.052	31.717	1,6%	18
8	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	2,8%	1.560.046	15.326	0,8%	38
9	J01DA	CEFALOSPORINEN EN VERWANTE VERBINDINGEN	2,6%	1.474.108	8.187	0,4%	59
10	J01FA	MACROLIDEN	2,6%	1.457.915	10.625	0,6%	50
11	C10AB	FIBRATEN	2,5%	1.375.461	57.259	3,0%	5
12	M01AC	OXICAMDERIVATEN	2,2%	1.230.644	38.854	2,0%	12
13	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	2,1%	1.146.665	17.373	0,9%	32
14	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,6%	907.743	11.800	0,6%	44
15	C01DX	OVERIGE VASODILANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,6%	905.124	36.308	1,9%	15
16	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	1,6%	885.450	48.055	2,5%	7
17	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,6%	879.613	5.432	0,3%	67
18	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	1,5%	843.445	118.460	6,1%	1
19	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,5%	829.324	10.826	0,6%	48
20	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,4%	782.104	40.198	2,1%	11
21	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	1,3%	741.362	36.924	1,9%	14
22	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,3%	701.700	32.655	1,7%	17
23	J01AA	TETRACYCLINES	1,2%	689.391	13.035	0,7%	41
24	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	1,2%	675.884	26.764	1,4%	26
25	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,2%	662.704	2.664	0,1%	98
26	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	1,1%	631.006	2.168	0,1%	106
27	B01AB	HEPARINEGROEP	1,1%	619.238	4.249	0,2%	77
28	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	1,0%	569.835	20.481	1,1%	29
29	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,9%	496.647	32.963	1,7%	16
30	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	0,9%	483.078	42.745	2,2%	10
31	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,9%	475.953	47.796	2,5%	8
32	A10AD	MIDDELLANGWERK. INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,8%	465.319	11.060	0,6%	47
33	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,8%	451.107	16.701	0,9%	34
34	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,7%	409.085	17.045	0,9%	33
35	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,7%	408.918	11.704	0,6%	45
36	H05BA	CALCITONINE	0,7%	404.855	1.694	0,1%	117
37	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,7%	403.946	27.842	1,4%	23
38	C09BA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONV.-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,7%	393.856	8.896	0,5%	54
39	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,7%	384.090	15.447	0,8%	37
40	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,7%	371.407	1.018	0,1%	128
41	C02CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,7%	362.358	10.763	0,6%	49
42	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,7%	361.926	5.454	0,3%	65
43	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,6%	359.654	12.277	0,6%	42
44	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,6%	341.275	8.261	0,4%	58
45	C07CB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOK. MID. MET OVERIGE DIURETICA	0,6%	336.267	15.609	0,8%	36
46	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,5%	296.487	16.275	0,8%	35
47	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUCTIE	0,5%	293.971	19.700	1,0%	31
48	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,5%	288.077	14.550	0,8%	39
49	C03CA	SULFONAMIDEN	0,5%	276.701	29.243	1,5%	21
50	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	276.668	3.027	0,2%	92
51	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,5%	266.226	8.374	0,4%	57
52	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,5%	259.716	6.269	0,3%	63
53	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,5%	252.348	14.386	0,7%	40
54	G03AB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,4%	240.737	31.314	1,6%	19
55	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,4%	229.197	25.611	1,3%	27
56	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,4%	228.677	37.122	1,9%	13
57	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,4%	228.222	5.150	0,3%	69
58	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	226.886	5.445	0,3%	66
59	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	226.776	19.945	1,0%	30
60	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	224.858	5.343	0,3%	68
61	N05AL	BENZAMIDEN	0,4%	223.326	1.711	0,1%	116
62	C03BA	SULFONAMIDEN	0,4%	220.825	26.990	1,4%	24
63	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROIDEN	0,4%	214.319	4.030	0,2%	82
64	M05BA	BISFOSFONATEN	0,4%	202.700	617	0,0%	145
65	J07BC	HEPATITISVACCINS	0,4%	201.968	308	0,0%	179
66	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAM./ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,4%	199.705	6.800	0,4%	62
67	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,4%	194.257	15	0,0%	260
68	R03DA	XANTHINEDERIVATEN	0,3%	185.217	26.800	1,4%	25
69	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	183.857	3.106	0,2%	91
70	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	180.788	872	0,0%	130
71	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,3%	174.265	4.098	0,2%	80
72	C07BB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET THIAZIDEN	0,3%	164.337	8.669	0,5%	55
73	J01FF	LINCOSAMIDEN	0,3%	159.312	510	0,0%	154
74	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	0,3%	156.017	193	0,0%	199
75	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	0,3%	155.243	4.276	0,2%	76
76	N05AD	BUTYROFENONDERIVATEN	0,3%	153.440	4.691	0,2%	72
77	C01BD	ANTI-ARITMICA (KLASSE III)	0,3%	148.467	11.174	0,6%	46
78	A03AB	SYNTH. ANTICHOLINERGICA, KWATERNAIRE AMMONIUMVERBINDINGEN	0,3%	144.326	4.715	0,2%	70
79	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,3%	143.855	316	0,0%	178
80	A03AA	SYNTH. PARASYMPATHICOLYTICA, ESTERS MET TERT. AMINOGROEP	0,3%	143.571	8.941	0,5%	53
81	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,3%	141.386	4.661	0,2%	73
TOTAAL			90,2%	50.452.744	1.672.576	86,1%	

4.3.2. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de huisartsen

Zowel qua kost als volume zijn de duurdere klassen van antihypertensiva belangrijk. Opvallend is zoals in 1996 dat in 1997 de ACE-remmers (C09AA), een dure en niet van bijwerkingen gespeende groep van geneesmiddelen, de meest gebruikte antihypertensiva waren. Voor de betablokkers is het gebruik van niet-selectieve (C07AA) quasi verlaten in het voordeel van de selectieve (C07AB). De selectieve betablokkers zijn wel duurder in dagkost. Ook de calciumantagonisten (C08CA) behoren tot de meest voorgeschreven antihypertensiva.

Antidepressiva van het type SSRI (N06AB) en protonpompremmers (A02BC) zijn eveneens belangrijke bestanddelen van het therapeutisch arsenaal van de huisarts.

4.3.3. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de bijgeschoolde huisartsen

Bijgeschoolde huisartsen - 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	5,3%	2.843.678	109.629	5,9%	2
2	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,0%	2.711.582	53.037	2,8%	6
3	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	5,0%	2.662.884	83.083	4,5%	4
4	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	4,0%	2.151.391	24.054	1,3%	28
5	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	3,7%	2.009.064	102.518	5,5%	3
6	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,5%	1.853.615	43.338	2,3%	9
7	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	3,1%	1.667.620	30.822	1,7%	18
8	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	2,8%	1.479.591	14.535	0,8%	38
9	J01DA	CEFALOSPORINEN EN VERWANTE VERBINDINGEN	2,6%	1.418.138	7.878	0,4%	59
10	J01FA	MACROLIDEN	2,6%	1.401.340	10.212	0,6%	50
11	C10AB	FIBRATEN	2,5%	1.339.105	55.745	3,0%	5
12	M01AC	OXICAMDERIVATEN	2,2%	1.175.345	37.097	2,0%	12
13	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	2,1%	1.109.763	16.813	0,9%	32
14	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,6%	872.639	35.015	1,9%	15
15	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,6%	863.058	11.213	0,6%	45
16	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	1,6%	853.294	46.292	2,5%	7
17	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,6%	841.807	5.196	0,3%	67
18	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	1,5%	805.295	113.053	6,1%	1
19	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,5%	794.035	10.365	0,6%	49
20	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,4%	753.777	38.741	2,1%	11
21	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	1,3%	704.504	35.041	1,9%	14
22	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,3%	672.962	31.274	1,7%	17
23	J01AA	TETRACYCLINES	1,2%	662.704	12.529	0,7%	41
24	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	1,2%	644.189	25.502	1,4%	26
25	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,2%	638.942	2.569	0,1%	97
26	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	1,1%	604.584	2.079	0,1%	106
27	B01AB	HEPARINEGROEP	1,1%	585.589	4.032	0,2%	78
28	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	1,0%	549.880	19.776	1,1%	29
29	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,9%	477.638	31.701	1,7%	16
30	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	0,9%	463.582	40.898	2,2%	10
31	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,9%	457.439	45.944	2,5%	8
32	A10AD	MIDDELLANGWERK. INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,8%	448.017	10.648	0,6%	47
33	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,8%	431.089	16.035	0,9%	34
34	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,7%	393.794	11.277	0,6%	44
35	H05BA	CALCITONINE	0,7%	392.977	1.645	0,1%	117
36	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,7%	391.803	16.325	0,9%	33
37	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,7%	388.380	26.774	1,4%	23
38	C09BA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONV.-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,7%	382.463	8.639	0,5%	53
39	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,7%	369.041	14.838	0,8%	37
40	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,7%	358.768	984	0,1%	128
41	C02CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,7%	349.888	10.383	0,6%	48
42	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,6%	346.645	5.225	0,3%	65
43	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,6%	346.636	11.833	0,6%	42
44	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,6%	330.967	8.011	0,4%	58
45	C07CB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOK. MID. MET OVERIGE DIURETICA	0,6%	322.863	14.991	0,8%	36
46	N06AA	NIET SELECTIEVE MONAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,5%	285.192	15.659	0,8%	35
47	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUCTIE	0,5%	282.905	18.967	1,0%	31
48	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,5%	276.967	13.994	0,8%	39
49	C03CA	SULFONAMIDEN	0,5%	266.179	28.102	1,5%	21
50	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	263.731	2.884	0,2%	92
51	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,5%	255.972	8.060	0,4%	57
52	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,5%	249.924	6.032	0,3%	63
53	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,5%	242.930	13.857	0,7%	40
54	G03AB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,4%	230.547	29.975	1,6%	20
55	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,4%	220.517	24.635	1,3%	27
56	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,4%	219.571	35.638	1,9%	13
57	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,4%	219.462	4.959	0,3%	69
58	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	218.030	19.176	1,0%	30
59	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	217.425	5.218	0,3%	66
60	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	216.804	5.151	0,3%	68
61	N05AL	BENZAMIDEN	0,4%	215.196	1.649	0,1%	116
62	C03BA	SULFONAMIDEN	0,4%	213.189	25.976	1,4%	24
63	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROIDEN	0,4%	206.439	3.882	0,2%	82
64	M05BA	BISFOSFONATEN	0,4%	195.244	594	0,0%	145
65	J07BC	HEPATITISVACCINS	0,4%	192.885	294	0,0%	179
66	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAM./ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,4%	191.121	6.508	0,4%	62
67	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,4%	189.334	14	0,0%	259
68	R03DA	XANTHINEDERIVATEN	0,3%	178.436	25.820	1,4%	25
69	A03FA	PROPULSIVA	0,3%	177.857	3.006	0,2%	90
70	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	174.699	842	0,1%	129
71	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,3%	165.879	3.903	0,2%	80
72	C07BB	SELECTIEVE BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN MET THIAZIDEN	0,3%	158.636	8.368	0,5%	55
73	J01FF	LINCOSAMIDEN	0,3%	152.135	487	0,0%	155
74	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	0,3%	148.893	4.093	0,2%	76
75	N05AD	BUTYROFENONDERIVATEN	0,3%	146.131	4.462	0,2%	73
76	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	0,3%	145.913	181	0,0%	199
77	C01BD	ANTI-ARITMICA (KLASSE III)	0,3%	142.900	10.761	0,6%	46
78	A03AB	SYNTH. ANTICHOLINERGICA, KWATERNAIRE AMMONIUMVERBINDINGEN	0,3%	138.730	4.534	0,2%	70
79	A03AA	SYNTH. PARASYMPATHICOLYTICA, ESTERS MET TERT. AMINOGROEP	0,3%	138.426	8.630	0,5%	54
80	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,3%	135.456	4.465	0,2%	72
TOTAAL			90,0%	48.395.820	1.608.365	86,1%	

4.3.3. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de bijgeschoolde huisartsen

Gezien de bijgeschoolde huisartsen de meerderheid uitmaken, zijn er geen essentiële verschillen met de totale groep van de huisartsen (zie 4.3.2.).

4.3.4. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de tandartsen

Tandartsen - DU 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	27,1%	153.243	2.082	17,0%	2
2	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	15,6%	88.295	878	7,2%	3
3	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	11,1%	62.959	3.238	26,5%	1
4	J01FF	LINCOSAMIDEN	7,6%	43.095	173	1,4%	11
5	J01FA	MACROLIDEN	6,7%	37.942	266	2,2%	8
6	J01AA	TETRACYCLINES	4,6%	26.093	537	4,4%	4
7	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	3,3%	18.783	129	1,1%	14
8	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	2,4%	13.538	504	4,1%	5
9	M01AC	OXICAMDERIVATEN	2,1%	11.719	374	3,1%	6
10	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	1,0%	5.664	173	1,4%	12
11	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	0,9%	5.325	210	1,7%	10
12	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,9%	4.944	96	0,8%	19
13	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	0,9%	4.850	14	0,1%	68
14	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	0,8%	4.355	224	1,8%	9
15	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAM./ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,7%	3.688	158	1,3%	13
16	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,6%	3.601	0	0,0%	214
17	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,6%	3.517	46	0,4%	34
18	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,6%	3.443	39	0,3%	41
19	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	0,6%	3.151	78	0,6%	22
20	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	0,4%	2.415	338	2,8%	7
21	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	0,4%	2.341	118	1,0%	15
22	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	0,4%	2.291	43	0,4%	36
23	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,4%	2.177	13	0,1%	72
24	C10AB	FIBRATEN	0,3%	1.939	81	0,7%	21
TOTAAL			90,1%	509.368	9.812	80,2%	

4.3.4. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de tandartsen

De voorschriften van tandartsen bestaan bijna uitsluitend uit antibiotica (J01) en niet-steroïdale anti-inflammatoire middelen (M01). Er worden door tandartsen ook kleine hoeveelheden cardiovasculaire middelen (C) en contraceptiva (G03AA) voorgeschreven. Wellicht gaat het hier om welwillendheidsvoorschriften. Het voorschrijfgedrag van de tandartsen was in 1997 niet verschillend van 1996.

4.3.5. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor alle specialisten

Geneesheren specialist - DU 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	5,1%	606.341	11.907	2,9%	5
2	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	4,3%	510.911	70.574	17,2%	1
3	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	3,3%	391.818	866	0,2%	86
4	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	3,0%	352.854	7.688	1,9%	9
5	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	2,8%	331.683	3.721	0,9%	24
6	S01ED	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE STOFFEN	2,6%	308.675	22.411	5,5%	2
7	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	2,3%	268.267	905	0,2%	83
8	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	2,1%	247.839	251	0,1%	134
9	L03AA	CYTOKINEN	2,0%	232.930	152	0,0%	159
10	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,8%	210.208	10.086	2,5%	7
11	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	1,7%	205.871	7.945	1,9%	8
12	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	1,7%	204.503	1.974	0,5%	49
13	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	1,7%	199.689	6.151	1,5%	12
14	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,7%	196.074	804	0,2%	90
15	B01AB	HEPARINEGROEP	1,5%	181.573	1.253	0,3%	70
16	J01AA	TETRACYCLINES	1,5%	177.605	2.553	0,6%	40
17	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,5%	175.214	5.631	1,4%	14
18	D10BA	RETINOÏDEN VOOR ACNE	1,5%	171.313	1.527	0,4%	60
19	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,4%	165.757	1.019	0,3%	76
20	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	1,4%	162.052	201	0,1%	147
21	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	1,3%	157.186	3.821	0,9%	22
22	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	1,3%	152.314	7.587	1,9%	10
23	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN	1,3%	148.393	279	0,1%	130
24	G03AB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	1,2%	139.115	17.951	4,4%	4
25	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	1,1%	134.909	2.524	0,6%	42
26	N03AG	VETZUURDERIVATEN	1,1%	129.464	1.802	0,4%	54
27	G03GA	GONADOTROFINEN	1,1%	127.094	1.675	0,4%	58
28	J07BC	HEPATITISVACCINS	1,0%	123.035	188	0,1%	151
29	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	1,0%	119.687	682	0,2%	99
30	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	1,0%	117.652	1.784	0,4%	55
31	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	1,0%	115.714	20.742	5,1%	3
32	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	1,0%	114.859	5.879	1,4%	13
33	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	1,0%	114.580	4.899	1,2%	18
34	N06AA	NIET SELECTIEVE MONOAMINE REUPTAKE INHIBITOREN	1,0%	113.274	5.459	1,3%	15
35	J01FA	MACROLIDEN	1,0%	111.511	798	0,2%	91
36	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,9%	109.734	2.528	0,6%	41
37	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,9%	107.256	2.351	0,6%	45
38	A10AD	MIDDELLANGWERK. INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	0,9%	107.146	2.504	0,6%	43
39	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,8%	97.768	1.466	0,4%	61
40	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,8%	96.439	2.771	0,7%	38
41	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,8%	90.597	3.663	0,9%	25
42	R01AD	CORTICOSTEROÏDEN	0,8%	89.641	5.118	1,3%	17
43	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,7%	80.878	3.255	0,8%	29
44	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,7%	80.630	1.909	0,5%	50
45	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,7%	80.318	3.346	0,8%	28
46	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMMETICA	0,7%	80.040	5.292	1,3%	16
47	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,7%	79.292	875	0,2%	84
48	C10AB	FIBRATEN	0,7%	78.839	3.226	0,8%	30
49	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,7%	76.453	971	0,2%	78
50	G03FB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,7%	76.444	10.131	2,5%	6
51	N02AX	OVERIGE OPIOÏDEN	0,6%	74.609	949	0,2%	81
52	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	0,6%	73.939	2.926	0,7%	34
53	S01CA	CORTICOSTEROÏDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN	0,6%	70.425	3.011	0,7%	33
54	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	0,6%	69.980	5	0,0%	272
55	H05BA	CALCITONINE	0,6%	68.138	285	0,1%	126
56	N05AD	BUTYROFENONDERIVATEN	0,5%	64.157	1.893	0,5%	52
57	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,5%	63.514	3.634	0,9%	26
58	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROÏDEN (GROEP III)	0,5%	61.468	1.608	0,4%	59
59	M05BA	BISFOSFONATEN	0,5%	60.216	187	0,1%	152
60	R05CB	MUCOLYTICA	0,5%	59.490	260	0,1%	132
61	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,5%	57.301	1.908	0,5%	51
62	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,5%	54.449	2.807	0,7%	36
63	C02CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,5%	52.668	1.311	0,3%	65
64	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,4%	51.710	1.702	0,4%	57
65	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,4%	50.916	245	0,1%	136
66	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,4%	48.257	3.370	0,8%	27
67	R03AK	SYMPATHICOMMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,4%	47.672	3.157	0,8%	32
68	S01BC	NIET-STEROÏDALE ANTI-INFLAMMATOIRE MIDDELEN	0,4%	46.903	1.271	0,3%	69
69	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,4%	45.735	41	0,0%	211
70	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROÏDEN	0,4%	44.363	860	0,2%	87
71	A03FA	PROPULSIVA	0,4%	43.782	664	0,2%	101
72	J05AE	HIV-PROTEINASE-INHIBITOREN	0,4%	43.074	105	0,0%	179
73	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,4%	42.829	231	0,1%	139
74	G01AF	IMIDAZOOLDERIVATEN	0,3%	39.609	1.284	0,3%	67
75	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,3%	36.126	239	0,1%	138
76	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,3%	34.767	280	0,1%	129
77	L01XX	OVERIGE CYTOSTATICA	0,3%	34.285	280	0,1%	128
78	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,3%	34.276	3.815	0,9%	23
79	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,3%	33.859	1.147	0,3%	74
80	D01AC	IMIDAZOOLDERIVATEN	0,3%	33.850	1.159	0,3%	73
81	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,3%	33.555	1.279	0,3%	68
82	H03AA	SCHILDKLIERHORMONEN	0,3%	32.779	6.770	1,7%	11
83	L02AB	PROGESTAGENEN	0,3%	32.031	147	0,0%	161
84	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,3%	31.999	957	0,2%	80
85	S01AA	ANTIBIOTICA	0,3%	31.583	1.165	0,3%	72
86	D07AB	MATIG STERK WERKZAME CORTICOSTEROÏDEN (GROEP II)	0,3%	31.532	1.039	0,3%	75
87	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,3%	31.498	743	0,2%	94
88	A09AA	ENZYMOPREPARATEN	0,3%	31.324	487	0,1%	109
89	G02CA	SYMPATHICOMMETICA, WEEENREMMENDE	0,3%	30.724	543	0,1%	106
90	J01CF	BETALACTAMASE-RESISTENTE PENICILLINES	0,3%	30.211	209	0,1%	145
91	N06AG	MAO-REMMERS TYPE A	0,2%	28.706	688	0,2%	98
92	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,2%	27.767	671	0,2%	100
93	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUKTIE	0,2%	27.354	1.734	0,4%	56
94	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,2%	27.337	1.368	0,3%	63
95	N05AL	BENZAMIDEN	0,2%	26.904	206	0,1%	146
96	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,2%	26.697	2.648	0,6%	39
97	G03DC	ESTREENDERIVATEN	0,2%	26.014	4.491	1,1%	20
98	M01AX	OVERIGE NIET-STEROÏDE ANTIINFLAM./ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,2%	25.896	875	0,2%	85
TOTAAL			90,1%	10.627.717	349.749	85,1%	

4.3.5. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor alle specialisten

Het groot aantal subgroepen in het DU90%-segment weerspiegelt de heterogeniteit van deze groep. In volume komen de contraceptiva (G03AA) op de eerste plaats. Hiervoor zijn grotendeels de gynecologen verantwoordelijk zoals uit de volgende tabellen zal blijken. Zoals bij de huisartsen dienen wij uw aandacht te vestigen op de kost die gepaard gaat met het voorschrijven van de antidepressiva van het SSRI-type (N06AB).

De selectieve immunosuppressiva staan op de derde plaats qua kost en op de 86ste plaats qua volume. Deze discrepantie wijst op de hoge kost van deze behandeling.

Ten opzichte van 1996 zijn er in 1997 geen belangrijke verschuivingen merkbaar.

4.3.6. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de specialisten in de inwendige geneeskunde

Geneesheren specialist in de inwendige geneeskunde - DU 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	9,7%	197.504	436	0,8%	35
2	L03AA	CYTOKINEN	5,6%	114.396	78	0,2%	80
3	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	5,2%	106.655	1.196	2,3%	14
4	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN	4,5%	91.040	192	0,4%	52
5	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	4,1%	83.439	2.050	3,9%	6
6	C09AA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONVER.-ENZYM (ACE), ENKELVOUDIG	3,8%	77.200	2.956	5,6%	1
7	A10AD	MIDDELLANGWERK. INSULINES EN ANALOGEN MET SNEL BEGINEFFECT	3,7%	76.034	1.776	3,4%	7
8	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	3,6%	72.606	1.670	3,2%	8
9	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	3,4%	69.119	2.152	4,1%	4
10	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	2,6%	52.319	1.236	2,4%	12
11	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS	2,5%	51.598	971	1,9%	16
12	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	2,3%	46.744	2.741	5,2%	3
13	C07AB	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, SELECTIEVE	2,0%	41.365	2.092	4,0%	5
14	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	1,7%	35.353	867	1,7%	19
15	J05AE	HIV-PROTEINASE-INHIBITOREN	1,7%	35.100	86	0,2%	76
16	C10AB	FIBRATEN	1,7%	33.757	1.371	2,6%	10
17	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	1,7%	33.615	655	1,3%	28
18	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	1,6%	33.238	619	1,2%	29
19	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	1,5%	30.791	462	0,9%	34
20	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	1,5%	29.858	1.547	3,0%	9
21	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,2%	24.347	74	0,1%	84
22	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	1,2%	23.566	21	0,0%	142
23	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,1%	21.376	1.226	2,3%	13
24	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,0%	20.961	834	1,6%	20
25	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,0%	20.022	120	0,2%	65
26	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	1,0%	19.525	1	0,0%	236
27	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,9%	17.560	983	1,9%	15
28	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,9%	17.370	115	0,2%	67
29	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	0,8%	16.152	530	1,0%	31
30	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	0,7%	14.745	147	0,3%	60
31	A10BA	BIGUANIDEN	0,7%	14.354	1.260	2,4%	11
32	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,7%	14.112	930	1,8%	17
33	L02AB	PROGESTAGENEN	0,7%	13.887	68	0,1%	88
34	J01FA	MACROLIDEN	0,7%	13.819	114	0,2%	68
35	B01AB	HEPARINEGROEP	0,7%	13.411	86	0,2%	77
36	J05AX	OVERIGE ANTIVIRALE MIDDELEN	0,7%	13.312	45	0,1%	106
37	H03AA	SCHILDKLIERHORMONEN	0,7%	13.259	2.766	5,3%	2
38	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,6%	12.035	485	0,9%	32
39	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,6%	11.990	154	0,3%	57
40	M01AC	OXICAMDERIVATEN	0,6%	11.675	380	0,7%	38
41	C07AA	BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN, NIET-SELECTIEVE	0,5%	9.634	706	1,4%	24
42	A03FA	PROPULSIVA	0,5%	9.367	161	0,3%	55
43	M05BA	BISFOSFONATEN	0,5%	9.188	29	0,1%	130
44	A04AA	SEROTONINE (5HT3) ANTAGONISTEN	0,5%	9.107	8	0,0%	180
45	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUKTIE	0,4%	8.984	571	1,1%	30
46	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	0,4%	8.760	35	0,1%	120
47	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,4%	8.211	279	0,5%	43
48	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,4%	8.200	342	0,7%	41
49	C07AG	ALFA- EN BETA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,4%	8.154	197	0,4%	51
50	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	8.034	200	0,4%	49
51	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	7.710	240	0,5%	46
52	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,4%	7.622	382	0,7%	37
53	N02AA	NATUURLIJKE OPIUMALKALOÏDEN	0,4%	7.322	67	0,1%	89
54	C03CA	SULFONAMIDEN	0,4%	7.098	828	1,6%	21
55	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,3%	6.969	38	0,1%	113
56	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,3%	6.822	679	1,3%	26
57	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,3%	6.811	282	0,5%	42
58	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,3%	6.701	90	0,2%	73
59	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,3%	6.691	697	1,3%	25
60	A11CC	VITAMINE D EN ANALOGE VERBINDINGEN	0,3%	6.633	158	0,3%	56
61	C09BA	INHIBIT. VAN HET ANGIOTENSINE-CONV.-ENZYM (ACE) MET DIURETICA	0,3%	6.530	150	0,3%	58
62	R01AD	CORTICOSTEROÏDEN	0,3%	6.454	369	0,7%	40
63	L01XX	OVERIGE CYTOSTATICA	0,3%	6.377	85	0,2%	78
64	C02CA	ALFA-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,3%	6.136	186	0,4%	53
65	R03DA	XANTHINEDERIVATEN	0,3%	6.081	883	1,7%	18
66	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,3%	5.987	239	0,5%	47
TOTAAL			90,0%	1.834.792	43.393	82,7%	

4.3.6. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de specialisten in de inwendige geneeskunde

Bij de internisten wordt voor ongeveer een derde van de kost, minder dan 8% van het volume wordt voorgeschreven. Bij de huisartsen is er geen verschil in percentage tussen kost en volume. Bij de internisten bestaat de top 5 dus uit gemiddeld dure geneesmiddelen.

De dure geneesmiddelen bij de internisten zijn: de selectieve immunosuppressiva (L04AA) (hoofdzakelijk ciclosporine), cytokines (L03AA) (dit zijn de hematopoiëtische groeifactoren), nucleosiden en nucleotiden (J05AB) (dit zijn de antivirale geneesmiddelen gebruikt tegen herpesvirussen).

Vooraf deze laatste groep vertoont in 1997 een duidelijke stijging qua kost en volume.

4.3.7. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de gynaecologen

Geneesheren specialist in de gynaecologie - DU 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	G03AA	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN IN VASTE VERHOUDING	28,2%	453.219	62.545	47,1%	1
2	G03AB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	7,7%	123.790	15.947	12,0%	3
3	G03GA	GONADOTROFINEN	7,2%	115.998	1.518	1,1%	10
4	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	7,0%	112.457	331	0,3%	17
5	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	6,3%	101.607	4.306	3,2%	5
6	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	6,0%	96.037	17.420	13,1%	2
7	G03FB	OESTROGENEN MET PROGESTAGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	4,3%	69.211	9.123	6,9%	4
8	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	3,8%	60.470	1.465	1,1%	11
9	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	3,7%	58.758	251	0,2%	20
10	G01AF	IMIDAZOOLDERIVATEN	2,0%	32.166	1.037	0,8%	12
11	G02CA	SYMPATHICOMIMETICA, WEEENREMMENDE	1,7%	27.686	489	0,4%	14
12	G03DC	ESTREENDERIVATEN	1,4%	23.210	4.018	3,0%	6
13	V04CM	DIAGNOSTICA VOOR VRUCHTBAARHEIDSSTOORNISSEN	1,4%	21.767	10	0,0%	110
14	M05BA	BISFOSFONATEN	1,0%	15.966	48	0,0%	52
15	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	1,0%	15.841	158	0,1%	28
16	G03DB	PREGNADIEENDERIVATEN	1,0%	15.245	1.673	1,3%	9
17	G01AA	ANTIBIOTICA	0,9%	14.487	544	0,4%	13
18	G03AC	PROGESTAGENEN	0,9%	14.368	3.414	2,6%	7
19	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,9%	13.651	99	0,1%	37
20	G03GB	SYNTHETISCHE OVULATIESTIMULERENDE MIDDELEN	0,8%	12.712	1.887	1,4%	8
21	J01AA	TETRACYCLINES	0,7%	10.610	212	0,2%	21
22	J01FA	MACROLIDEN	0,7%	10.453	73	0,1%	44
23	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE REUPTAKE INHIBITOREN	0,6%	9.344	180	0,1%	25
24	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,5%	8.508	448	0,3%	15
25	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,5%	7.724	104	0,1%	34
26	D01AC	IMIDAZOOLDERIVATEN	0,5%	7.381	191	0,1%	24
TOTAAL			90,2%	1.452.666	127.491	96,1%	

4.3.7. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de gynecologen

Het aantal geneesmiddelen in het DU90%-segment van de gynecologen is eerder beperkt in vergelijking met huisartsen en internisten. De meest voorgeschreven klasse is deze van de contraceptiva (G03A) met 59,1% van de DDD's. Gonadotrofinen (G03GA) zijn vooral qua kost belangrijk. Ten opzichte van 1996 is er stijging waarneembaar in het voorschrijven van triazolderivaten (J02AC) (dit zijn de antimycotica fluconazol en itraconazol) en pregneen-4-derivaten (G03DA) (dit zijn de progestagenen).

4.3.8. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de kinderartsen

Geneesheren specialist in de pediatrie

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	H01AC	SOMATROPINE EN ANALOGEN	18,1%	233.069	236	1,4%	20
2	J07AG	HEMOPHILUS INFLUENZAE B-VACCINS	12,3%	158.856	197	1,1%	22
3	J07BC	HEPATITISVACCINS	9,2%	118.434	182	1,1%	23
4	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	9,1%	117.083	2.065	11,9%	1
5	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	4,4%	56.897	521	3,0%	9
6	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	3,5%	44.573	3	0,0%	149
7	J01DA	CEFALOSPORINES EN VERWANTE VERBINDINGEN	3,3%	42.494	241	1,4%	19
8	R05CB	MUCOLYTICA	3,1%	39.837	117	0,7%	31
9	J01FA	MACROLIDEN	3,0%	39.041	245	1,4%	18
10	R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, EXCL. CORTICOSTEROIDEN	2,1%	26.955	516	3,0%	10
11	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	2,0%	25.830	308	1,8%	13
12	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	1,7%	22.159	838	4,8%	4
13	N03AG	VETZUURDERIVATEN	1,6%	19.964	247	1,4%	17
14	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,4%	18.363	1.379	7,9%	3
15	A09AA	ENZYMPPREPARATEN	1,4%	18.238	283	1,6%	15
16	S03AA	ANTIMICROBIELE MIDDELEN	1,4%	17.944	554	3,2%	7
17	A03FA	PROPULSIVA	1,3%	17.316	214	1,2%	21
18	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	1,2%	14.901	1.727	9,9%	2
19	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN	1,0%	13.436	26	0,2%	67
20	V06CA	VOEDINGSSTOFFEN ZONDER FENYLALANINE	1,0%	13.021	6	0,0%	125
21	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	1,0%	12.810	29	0,2%	65
22	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	1,0%	12.532	725	4,2%	6
23	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,0%	12.479	295	1,7%	14
24	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,8%	10.759	258	1,5%	16
25	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,8%	10.403	433	2,5%	11
26	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE ASTMAMIDDELEN	0,6%	8.246	548	3,2%	8
27	J01GB	OVERIGE AMINOGLYCOSIDEN	0,6%	7.175	8	0,1%	118
28	J01EE	SULFONAMIDEN MET TRIMETHOPRIM INCL. AFGELEIDEN	0,5%	6.344	128	0,7%	29
29	L03AA	CYTOKINEN	0,4%	5.456	3	0,0%	153
30	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,4%	5.134	74	0,4%	42
31	N03AF	CARBOXAMIDEDERIVATEN	0,4%	4.920	160	0,9%	26
32	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,4%	4.839	54	0,3%	49
33	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,4%	4.533	19	0,1%	81
TOTAAL			90,2%	1.164.041	12.639	72,7%	

4.3.8. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de kinderartsen

Bij de kinderartsen wordt de DU90%-lijst aangevoerd door het groeihormoon (H01AC), een duur geneesmiddel voor een beperkte patiëntengroep. Uiteraard vinden wij ook vaccinaties (J07) bij de frequent voorgeschreven 'therapieën'. Naast antibiotica (klasse J01) zijn geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel frequent voorgeschreven (klasse R).

4.3.9. De therapeutische subgroepen van het DU 90% - segment voor de huidartsen

Geneesheren specialist in de dermatologie - DU 90%

Plaats (bedrag)	ATC code	Therapeutisch/farmacologisch/chemisch niveau	% Bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats (DDD)
1	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	21,6%	161.898	1.444	11,3%	2
2	J01AA	TETRACYCLINES	16,8%	125.665	1.628	12,7%	1
3	J02AC	TRIAZOOLDERIVATEN	10,0%	74.776	315	2,5%	12
4	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	7,9%	59.384	653	5,1%	7
5	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	6,3%	47.073	1.190	9,3%	3
6	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	5,3%	39.873	90	0,7%	20
7	D07AB	MATIG STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP II)	2,9%	21.667	721	5,6%	6
8	R06AE	PIPERAZINDERIVATEN	2,7%	20.138	839	6,5%	4
9	D01AC	IMIDAZOOLDERIVATEN	2,2%	16.225	651	5,1%	8
10	D05BB	RETINOIDEN VOOR PSORIASIS	2,2%	16.122	140	1,1%	15
11	D05AX	OVERIGE LOKALE PSORIASISMIDDELEN	2,1%	15.657	93	0,7%	19
12	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	1,8%	13.497	584	4,6%	9
13	D07AD	ZEER STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP IV)	1,7%	12.358	219	1,7%	13
14	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN	1,4%	10.521	13	0,1%	72
15	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,2%	8.937	440	3,4%	10
16	J01FA	MACROLIDEN	0,8%	6.274	45	0,4%	34
17	J01CR	COMBINATIEPREP. VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REM.	0,8%	6.089	60	0,5%	27
18	J01CF	BETALACTAMASE-RESISTENTE PENICILLINES	0,8%	5.665	37	0,3%	39
19	J02AB	IMIDAZOOLDERIVATEN	0,7%	5.262	104	0,8%	16
20	D03AX	OVERIGE WONDHELENDE MIDDELEN	0,6%	4.306	25	0,2%	49
21	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,5%	3.668	18	0,1%	63
TOTAAL			90,2%	675.055	9.309	72,5%	

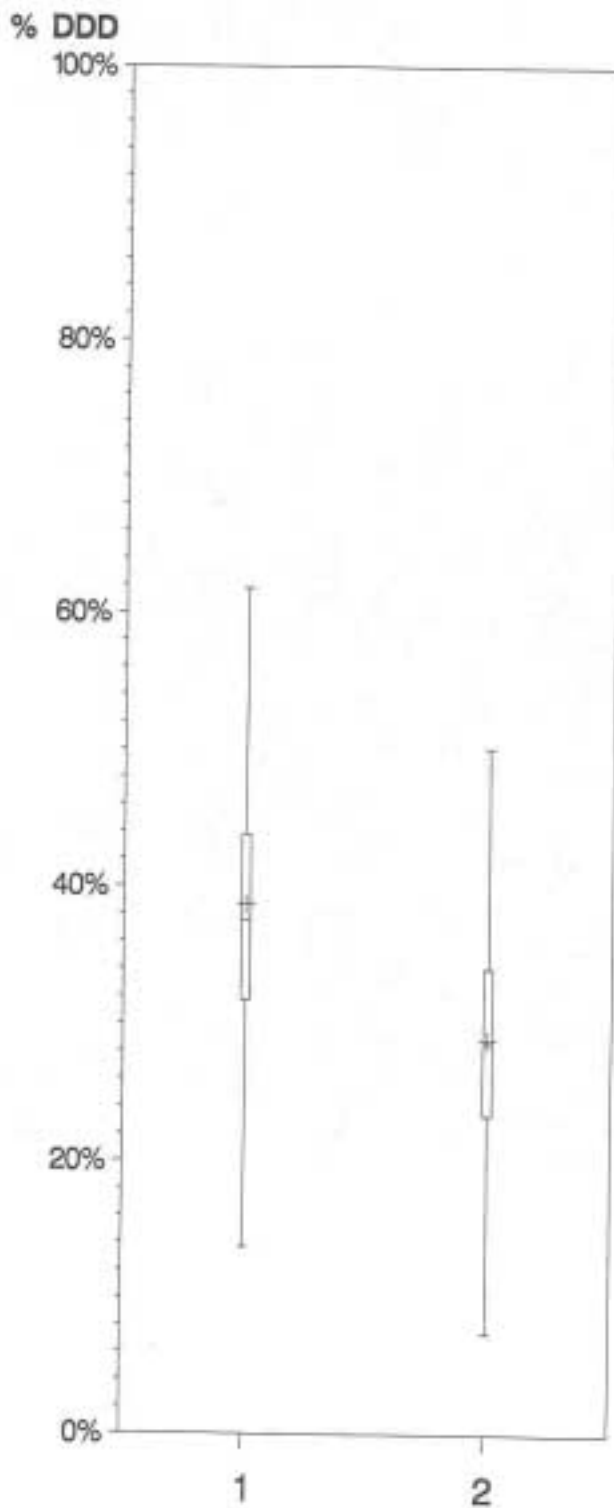
4.3.9. De therapeutische subgroepen van het DU90%-segment voor de huidartsen

De belangrijkste therapeutische subgroepen bevatten geneesmiddelen die betrekking hebben op hun specialiteit. Ciclosporine (L04AA) dat voorgeschreven wordt voor de behandeling van psoriasis vertoont in 1997 een belangrijke stijging in vergelijking met 1996. Het wordt door de internisten evenwel nog vijf maal meer voorgeschreven (in het kader van orgaantransplantatie en auto-immuunziekten).

4.4.1. Het percentage betablokkers en diuretica en het percentage ACE-remmers en calciumantagonisten van het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen

Bijgeschoolde huisartsen

1. Percentage (in DDD) betablokkers en diuretica (C07 + C03)
 2. Percentage (in DDD) ACE-remmers en calciumantagonisten (C09 + C08)
- van het totaal van de cardiovasculaire middelen (C)

4.4. De indicatoren van het voorschrijfgedrag

De indicatoren worden weergegeven met behulp van boxplots. Voor meer algemene uitleg over boxplots verwijzen wij u naar de handleiding. De boxplot wordt samengesteld uit de individuele waarde van de indicator van elke voorschrijver. De boxplot toont naast de gemiddelde waarde van de indicator ook de spreiding binnen de groep. Wanneer een voorschrijver zijn individuele waarde van een indicator kent, kan hij zich plaatsen binnen de groep.

4.4.1. Het percentage betablokkers en diuretica en het percentage ACE-remmers en calciumantagonisten van het totaal van de cardiovasculaire geneesmiddelen

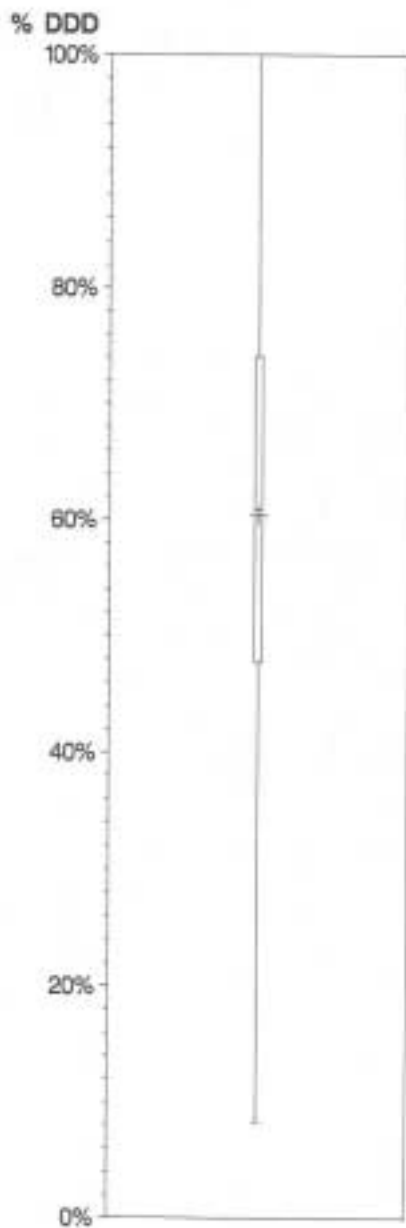
Deze indicatoren op het vlak van de hypertensiebehandeling vertonen een symmetrische verdeling met een matige spreiding. Voor de twee geneesmiddelengroepengroepen bevindt de mediaan zich op respectievelijk 38 % en 28 %. De indicatoren zijn berekend uitgaande van het voorgeschreven volume (in DDD). Beide geneesmiddelengroepen worden dus bijna even frequent voorgeschreven.

Hierbij kan men de volgende commentaar leveren:

1. De groep van calciumantagonisten en ACE-remmers bevat duurdere specialiteiten. Wanneer men de kost van de voorgeschreven antihypertensiva beschouwd, dan blijken deze therapeutische klassen tot de top 3 van het voorschrift van de huisarts te behoren (zie DU90% tabel).
2. ACE-remmers en calciumantagonisten zijn de voorkeursbehandeling voor een beperkt gedeelte van de hypertensiepatiënten. Op enkele maanden tijd zijn de sartanen reeds doorgedrongen bij de huisartsen.
3. Uit deze kwaliteitsindicator valt niet af te leiden dat zich binnen de groep van de betablokkers zich een verschuiving heeft voorgedaan ten voordele van de duurdere groep van de selectieve betablokkers (zie DU90%).
4. De verzamelde gegevens in het kader van Farmanet laten niet toe om na te gaan wat de indicatie voor het voorschrift was (bv. hypertensie versus ischemisch hartlijden).

4.4.2. Het percentage protonpompremmers van het totaal van de geneesmiddelen tegen peptisch ulcus en refluxoesofagitis

Bijgeschoolde huisartsen
Percentage (in DDD) protonpompremmers (A02BC)
van het totaal van de geneesmiddelen tegen peptisch ulcus en refluxoesofagitis (A02B)

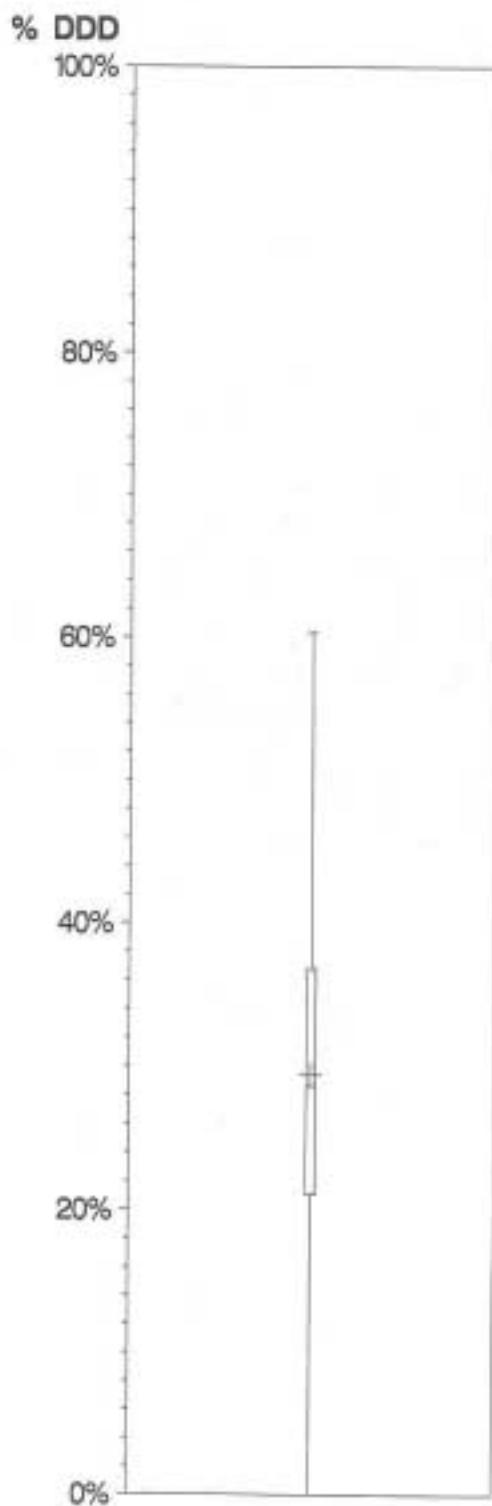
N = 10119
Basis: 2008

4.4.2. Het percentage protonpompremmers van het totaal van de geneesmiddelen tegen peptisch ulcus en refluxoesofagitis

Deze indicator vertoont een zeer ruime spreiding met een mediaan van 60%. Er is geen wijziging t.o.v. 1996. Een kwart van de voorschrijvers gebruikt bijna uitsluitend deze groep van geneesmiddelen voor de behandeling van peptisch ulcus en peptische oesofagitis. Op te merken valt dat deze handelswijze een belangrijke kostprijs met zich meebrengt.

4.4.3. Het percentage inhalatiecorticoiden van het totaal van de geneesmiddelen tegen astma en chronisch obstructief longlijden

Bijgeschoolde huisartsen
Percentage (in DDD) inhalatiecorticosteroiden (R03BA)
van het totaal van geneesmiddelen tegen astma en COPD (R03A + R03B)

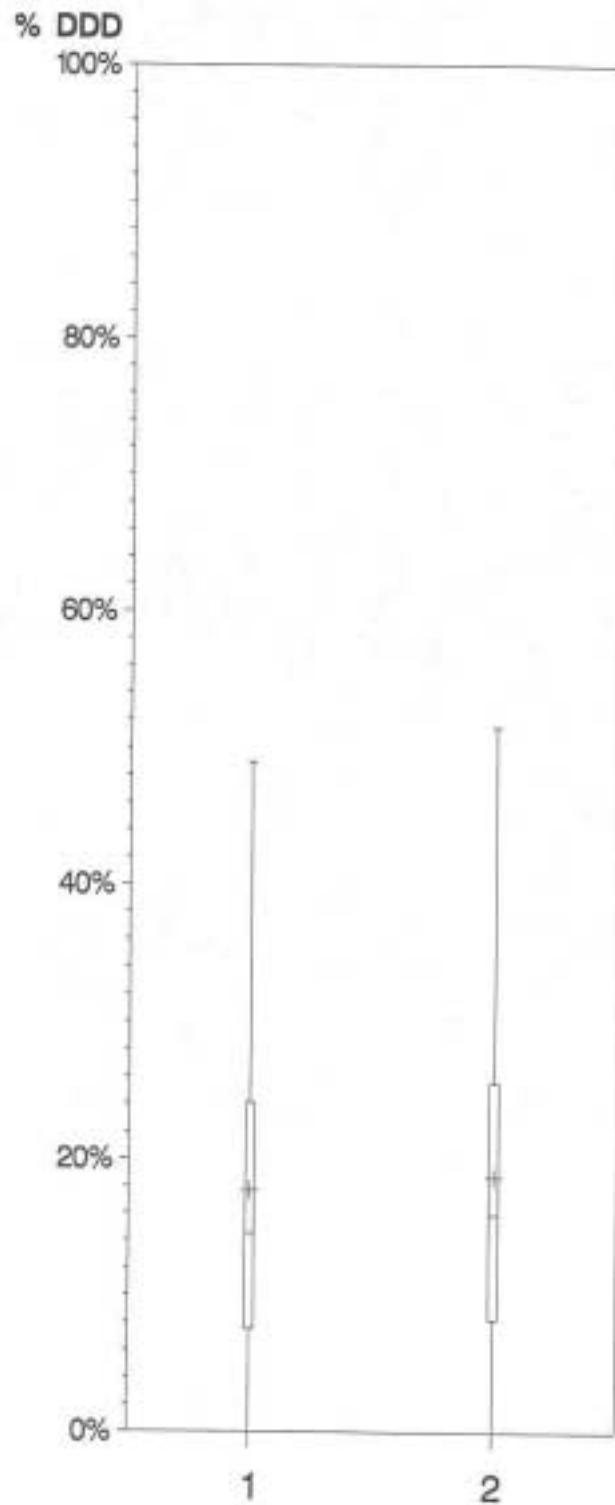
4.4.3. Het percentage inhalatiecorticoiden van het totaal van de geneesmiddelen tegen astma en chronisch obstructief longlijden

Deze indicator vertoont een licht asymmetrische verdeling met een matige spreiding. De verdeling wijkt niet af van deze van 1996. De mediaan bevindt zich op 28%.

Wij moeten opnieuw vaststellen dat bij een kwart van de huisartsen het aandeel van deze aanbevolen therapie minder dan 20 % bedraagt.

4.4.4. Het percentage penicillines en ampicillines en het percentage tetracyclines van het totaal van antibiotica

- Bijgeschoolde huisartsen
1. Percentage (in DDD) penicillines en ampicillines (J01CA)
 2. Percentage (in DDD) tetracyclines (J01AA)
- van het totaal van antibiotica (J01)

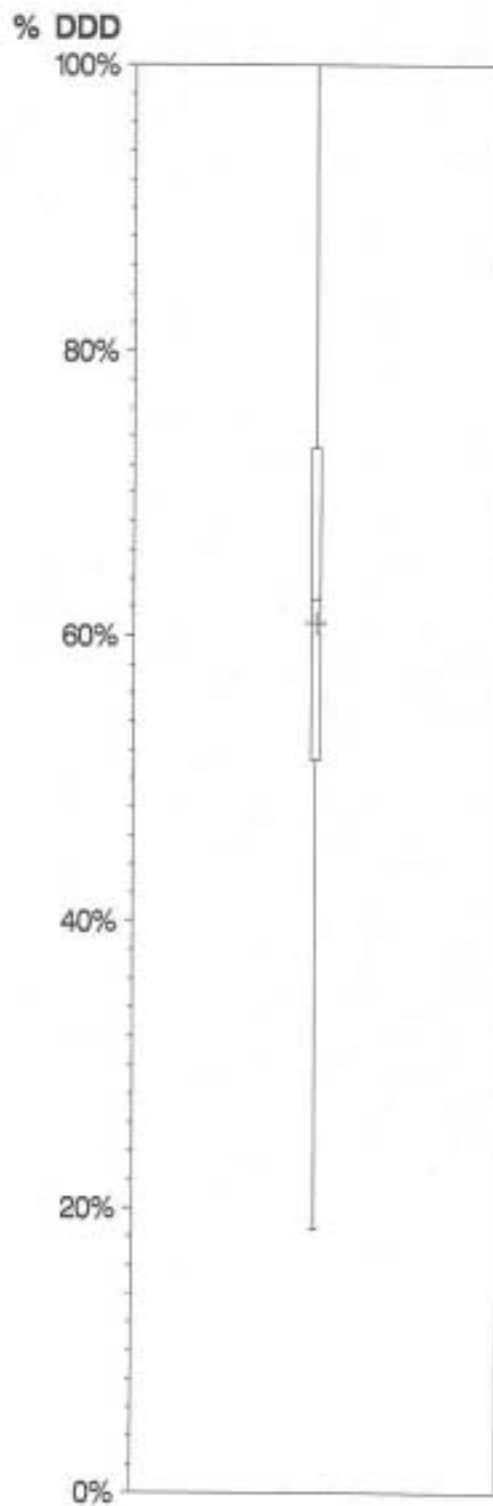

4.4.4. Het percentage penicillines en ampicillines en het percentage tetracyclines van het totaal van antibiotica

In tegenstelling tot 1996 wordt de indicator nu afgebeeld voor beide groepen van antibiotica afzonderlijk. De verdeling van deze indicatoren is asymmetrisch (de mediaan valt niet samen met het rekenkundig gemiddelde). Een aantal artsen gebruikt deze antibiotica bij voorkeur. Echter, meer dan de helft van de huisartsen schrijft deze geneesmiddelen weinig of niet voor. Deze handelwijze moet getoetst worden aan de recente aanbevelingen in verband met de toename van antibioticaresistentie.

4.4.5. Het percentage selectieve serotonineheropnameremmers van het totaal van antidepressiva

Bijgeschoolde huisartsen
Percentage (in DDD) selectieve serotonineheropnameremmers (N06AB)
van het totaal van antidepressiva (N06)

4.4.5. Het percentage selectieve serotonineheropnameremmers van het totaal van antidepressiva

De indicator is symmetrisch verdeeld met een belangrijke spreiding. De mediaan bevindt zich op 62 %.

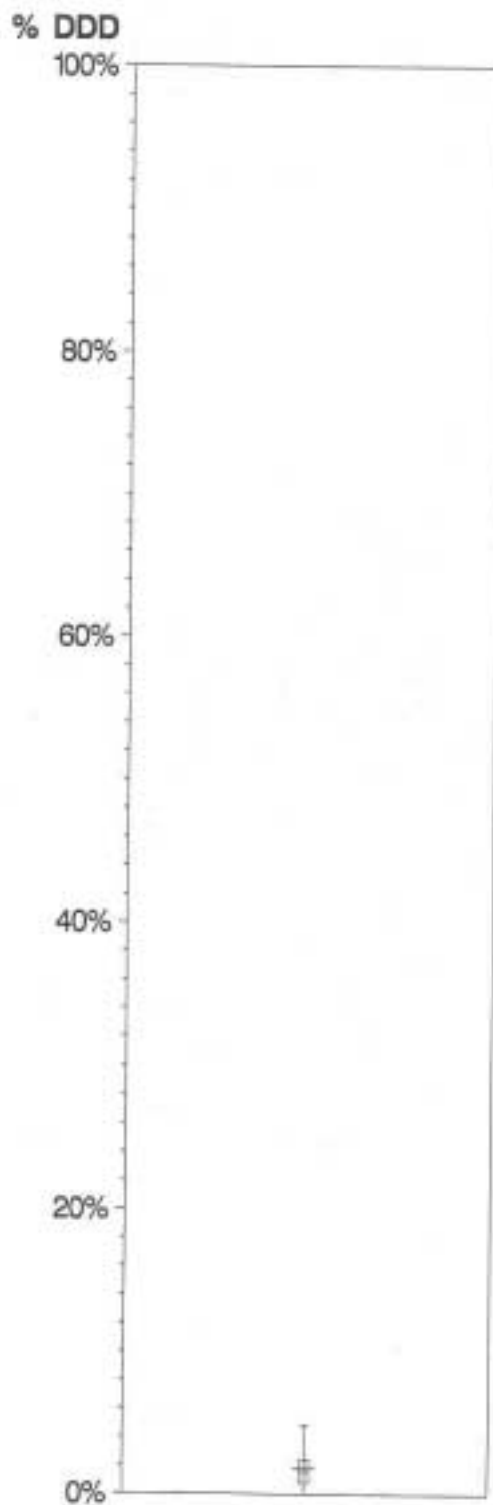
Deze indicator vertoont de belangrijkste verschuiving in vergelijking met 1996:

1. De mediaan is gestegen van ongeveer 50 % tot 60%.
2. In 1997 worden deze geneesmiddelen door nog slechts een klein aantal huisartsen (ongeveer 2,5%) **niet** voorgeschreven.
3. Een belangrijk gedeelte van de voorschrijvers doet uitsluitend op deze geneesmiddelen beroep om depressie te behandelen.

Het gevolg voor de kost van de behandeling van depressie vindt men terug in de DU90% tabellen. Hier is deze groep van antidepressiva gestegen van de derde plaats in de rangorde van kostprijs in 1996 naar de tweede plaats in 1997.

4.4.6. Het percentage nieuw gecommercialiseerde geneesmiddelen van het totaal van de geneesmiddelen

Bijgeschoolde huisartsen
Percentage (in DDD) nieuw gecommercialiseerde geneesmiddelen
van het totaal van de geneesmiddelen

4.4.6. Het percentage nieuw gecommercialiseerde geneesmiddelen van het totaal van de geneesmiddelen

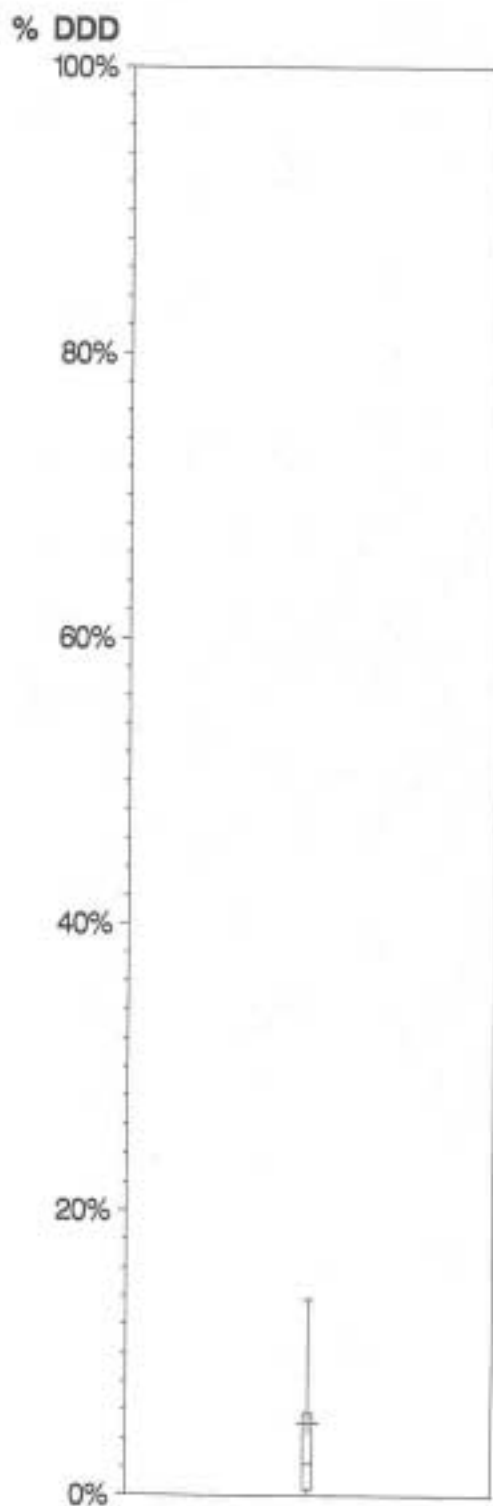
Dit percentage is voor de huisartsen bijna verwaarloosbaar. De reden ligt vermoedelijk in het feit dat de geneesmiddelen die aan deze definitie voldoen voornamelijk tot het arsenaal van de specialisten behoren.

Deze boxplot is niet onmiddellijk te vergelijken met deze van 1996 vermits hij dit jaar het voorgeschreven volume (in DDD) afbeeldt en niet de kost.

De lijst van de "New Chemical Entities" die gebruikt is bij deze Kengetallen, vindt u als bijlage.

4.4.7. Het percentage generica van het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel

Bijgeschoolde huisartsen
Percentage (in DDD) generica
van het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel

4.4.7. Het percentage generica van het totaal van de geneesmiddelen met hetzelfde werkzaam bestanddeel

Deze indicator vertoont een asymmetrische verdeling met een matige spreiding. De mediaan bevindt zich op 2 %. Dit betekent dat de overgrote meerderheid van de huisartsen deze vorm van geneesmiddelen bijna nooit voorschrijft. Een beperkt gedeelte artsen slaagt er in om 10% generische geneesmiddelen te gebruiken.

5. CONCLUSIES EN PERSPECTIEVEN

Het Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen tracht het voorschrijfgedrag te verbeteren via een terugkoppeling van de ingezamelde gegevens naar de voorschrijvers. Die terugkoppeling is vastgelegd in een Communicatieplan waarbij een communicatie in verschillende stappen is voorzien:

- algemene gegevens over de evolutie van het geneesmiddelenverbruik in volume en in kost;
- individuele informatie aan de voorschrijvers;
- informatie over de lokale kwaliteitsgroepen (LOK).

Een eerste individuele campagne werd aan de huisartsen gericht in november 1998 en dit met gegevens over het eerste semester van 1997. Naast individuele gegevens werden ook gegevens meegedeeld van de ganse groep van huisartsen dit om het voor de individuele arts mogelijk te maken zich te situeren t.o.v. zijn collega's.

Momenteel wordt gewerkt aan een tweede individuele campagne waaraan ook LOK-gegevens zullen worden gekoppeld.

De algemene gegevens over de evolutie van het geneesmiddelenverbruik in volume en in kost gebeurt via een jaarlijkse publicatie van 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk'.

In juni 1998 werden de eerste 'Farmaceutische Kengetallen' gepubliceerd. Ze bevatten algemene gegevens over het tweede semester van 1996.

De hier voorgestelde nieuwe editie van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' laat u kennismaken met een gedeelte van de informatie die over het jaar 1997 werd ingezameld in het kader van Farmanet.

Wat de methodologie voor het analyseren van voorschrijfgegevens betreft, is er nog veel wetenschappelijk onderzoek vereist. Zoals eerder vermeld, is het gebruik van indicatoren voor het bestuderen van onderliggende drijfveren achter het voorschrijfgedrag nog volop in ontwikkeling.

De kengetallen van 1997 vertonen een grote mate van gelijkheid met deze van het tweede semester van 1996. Deze bevinding versterkt de validiteit van de gegevensinzameling.

Als wij naar de kostprijs kijken, valt onmiddellijk op dat zowel bij huisartsen als specialisten de volgende klassen geneesmiddelen een belangrijke plaats innemen: de antihypertensiva (met de betablokkers, ACE-remmers en calciumantagonisten), de antidepressiva van het type serotonine-heropname-remmers en de protonpompremmers. Het Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen in samenspraak met de Minister en Het RIZIV heeft dan ook besloten om deze klassen als onderwerp te nemen van een consensusvergadering. Deze bijeenkomsten hebben tot doel om de voorschrijver therapeutische richtlijnen aan te reiken die enerzijds gestoeld zijn op wetenschappelijke evidentie maar tevens gericht zijn op de Belgische praktijk.

Een eerstvolgende consensus vergadering heeft als onderwerp "De plaats van geneesmiddelen in de behandeling van hypertensie" en gaat door op 26 oktober 1999 in het Paleis voor Congressen te Brussel. Onder andere zal op deze bijeenkomst getracht worden de juiste plaats van duurdere klassen van antihypertensiva te bepalen.

Het voorschrift van de antidepressiva van het type serotonine-heropname-remmers (SSRI's) vertegenwoordigt een zeer belangrijke kost. Deze vaststelling kon men reeds maken uit het bestuderen van de verkoopcijfers. Deze publicatie brengt evenwel belangrijke bijkomende informatie. Uit de statistische analyse van het percentage serotonine-heropname-remmers binnen het totaal voorgeschreven antidepressiva blijkt dat er tussen de artsen geen consensus bestaat over de plaats van deze groep geneesmiddelen. Sommige huisartsen gebruiken deze geneesmiddelen slechts uitzonderlijk terwijl er een belangrijke groep is die uitsluitend deze klasse antidepressiva voorschrijft. Het is duidelijk dat er nood is aan richtlijnen voor de (farmacologische) behandeling van depressie. Daarom heeft het Evaluatiecomité besloten om op 14 maart 2000 een consensusvergadering te organiseren met als titel "Het doelmatig gebruik van verschillende klassen van geneesmiddelen bij depressie".

Lijst van de New Chemical Entities (NCE's) – Kengetallen 1997

Benaming	Jaar van aanneming
DIDANOSINE	94
LANSOPRAZOL	94
MOLGRAMOSTIM	94
AZITROMYCINE	95
BENAZEPRIL	95
BLOEDSTOLLINGSFACTOR VIII (ANTIHEMOFILIEFACTOR A)	95
CEFEPIME	95
FLUTICASON	95
LAMOTRIGINE	95
LENOGRASTIM	95
PACLITAXEL	95
ZALCITABINE	95
DORNASE ALFA (DESOXYRIBONUCLEASE)	96
RISPERIDON	96
TRAMADOL	96
VENLAFAXINE	96
ADENOSINE	97
CEFPIROM	97
DOCETAXEL	97
FELBAMAAT	97
FLUDARABINE	97
FLUVASTATINE	97
FOSINOPRIL	97
FOSINOPRIL MET DIURETICA	97
INDINAVIR	97
INTERFERON BETA 1B	97
LAMIVUDINE	97
LOSARTAN	97
MELOXICAM	97
MEROPENEM	97
PANTOPRAZOL	97
RITONAVIR	97
SAQUINAVIR	97
STAVUDINE	97
TILUDRONINEZUUR	97